

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauina[m]e Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De legitimis haeredibus. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150738

¶ Bene succederet ma-
tri. Adde gl. i. p. in
fin. de adop. gl. in au-
thē. ex complexu. C.
de incest. nup. & spe-
cu. in tit. de succē. ab
intest. in §. i. Et an p-
statutū possit dispo-
nere qd. spurius succedat
patri vide per Barto.
& Bal. in l. iij. ff. de te-
sta. Bar. in l. Seius &
Augerius. ff. ad l. fal.
& i. h. C. de natura.
lib. Doct. in c. rama.
qui fil. sint legitimi.

extabāt filij legitimi & naturales: & ipse natus est ex meretricio
coitu, sicut non succedit ab intestato ita multo minus contra tes-
tamentum. ut no. gloss. in illa l. si suspecta. §. j. Si vero aliquod isto-
rum deficeret: tunc sicut succederet ab intestato, ita & contra testa-
mentum per querelam, ut in illa l. si suspecta. §. j. tūc autem succe-
dit ab intestato qm̄ nō est natus ex coitu dāto et accusabili. aliās
secus, ut in illa aut. qui. mo. na. effi. sui. §. si. In gl. ibi. [& no. filiū.]
dic quod notabile glo. non colligit ex illa l. quia probat cōtrariū:
q. spurius non succedat vni. sed cōcubiniarius sic. tūc no. glo. in-
telligit circa istam materiam q. filius spurius licet non succedat
patri, bene succederet matri. dicitur autem spurius vulgo quæ-
ritus ex soluta: quia coitus est accusabilis, secus si ex cōiugata v. p.
consanguinea: & sic sit incestuosus, vel adulterinus: ut hic sequi-
tur in gloss. Ex prædictis recollige distinctionē per te. & vide gl.
insti. eo. §. nouissimē. & de suc. cogn. vel vulgo. & vide Bal. s. de
fideicom. l. eam quam. in fi. x. col. & Bar. in l. si quis sub conditōe.
ff. de test. tute. in ij. col.

LEX

VI.

Vidam.

¶ Nati ex ancilla moram passa in liberta-
te sunt ingenui. & succedunt matri: &
mater eis. hoc dicit. Hic non sunt alia.

De legitimis heredibus.

Rubrica.

- 1. Statutum vel consuetudo q. mulier dotata non succedat cum masculis: intelligatur
in hereditate dotantis. et nu. 4.
- 2. In successione feudi antiqui in quo regulariter non succedunt femine nec descendentes
ex femine, sed agnati tantum: si concurreret agnatus utriusque coniunctus, scilicet
ex latere patris et matris cum agnato ex altero tantum coniuncto, non præfertur
primus.
- 4. Collatio non habet locum quando tractatur de successione collateralium.

LEX

I.

In

successione. ¶ Soror ex latere p̄ris
tūc succedit fratri vnā
cū alio fratre ex latere p̄ris & m̄ris. nō obstante q
sit à p̄re dotata. h. d. Et pone casum q. q. decessit
sine liberis, & sine ascēdētibus relicto fratre vtrin-
tūc, & dotatis à patre: ille frater adiuit hereditatē fratris. & eam
totā possidebat, decessit relicti duobus filiis & h̄dibus posside-
tibus dictā h̄ditatē, sorores volebāt portiones earū: & sic duas ter-
tias: filij fratris cōtradicebāt duplici rōne. priā, q. nō erāt cōiūcti
fratri. de cuius successiōe agit nisi ex latere patris tūc, nō matris.
sed pater eorū ex latere p̄ris & m̄ris. & sic duplici cōiūctiōe. vñ
debebat p̄ferri. ar. de le. iij. l. re cōiūcti. §. p̄fer. ¶ Secūda rō est: q.
dictę sorores erāt à p̄re dotatę. vñ debebat eis illud sufficere: ma-
ximē si erat statutū vel cōsuetudo q. mulier dotata non succedat
cū masculis: vel ialrē debebat cōferre dotē: & sic tād minus ha-
bere. Sed his nō obstantibus determinat cōtrariū. q. debeāt habere
re suas portiones integras. nec obst. prima rō. q. isto iure nō atten-
debat cōiūctiō ex latere matris: quia illa faciebat cognatos, nō
agnatos: & sic cognati nō adittebant stantibus agnatis: sufficit
ergo q. essent cōiūcti ex latere patris, & ex qua cōiūctiōe erāt
agnatę, sicut ille frater vtrinq. cōiūctus. Nam cōiūctiō ex la-
tere matris est impertinēs. Nec obst. secūda ratio. nā etiam si esset
statutum vel cōsuetudo, prædicta debent intelligi q. mulier do-
tata non succedat in hereditate cum masculis. l. in hereditate do-

tantis sed hic non agitur de hereditate patris qui dotauit, sed de
hereditate fratris: nec tenentur conferre: quia collatio locū non
habet nisi cū agitur de hereditate deicendentium. hic autē de heredi-
tate trāuerſaliis. ut no. in l. si emancipati. i. de colla. Et plene
sunt expeditę omnes glo. & tex. remanet clarus hodie vero quā
sublata est differentia agnationis & cognationis, & ita succedit
agnati de iure ciuili sicut & cognati: ut in auth. post fratres. la.
in fi. eo. bene attendit cōiūctiō ex latere matris. & nō est im-
pertinēs: ideo cōiūctus ex latere matris & patris præfert cōiū-
cto ex altero latere tūc: ut in aut. cessante. & habet locum argu-
lre cōiūcti. §. præfertur. de leg. iij. & hoc in successione heredi-
taria. ¶ Sed in successione feudi antiqui, in quo regulariter non
succedūt femine, nec descendentes ex femine: sed agnati tan-
tū si concurreret agnatus vtrinq. cōiūctus cū agnato ex al-
tero tantū cōiūcto, non præferret primus, quia cōiūctiō ex
latere matris est impertinens etiam hodie in successione feudi
eundū Bald. qui allegat etiam antiquos Doctō. hoc dicitur.
¶ No. etiam illud quod dixi: & etiam Bal hic ponit quod statum
excludens filiam dotatam ad succedendum cum masculis in fe-
bio debet intelligi scilicet ab hereditate dotantis: vnde si pater do-
tauit, nō excluditur ab hereditate matris, sed pariter cum matre
lo succedit: & idem econuerso. Vide tamen statuta contraria
dicentia. q. dotata à patre non succedat patri nec matri, nec etiam
fratri stante fratre, & succedere volente. Not. etiam textum
gloss. fina. quod collatio non habeat locum quando tractatur de
successione collateralium.

LEX

II.

Ieius quæ. ¶ Ista l. melius statet in tit. de acqui-
sitione hereditatis. hære. qui habetur. s. de iure deli. q.
non tractat qualiter succedatur: sed qualiter acquiritur
hereditas alicui delata, qui tempore delationis erat in
potestate. & anteq. adiret effectus est sui iuris, q. acquiritur
autē patri. Et ideo creditores paterni non possunt illā capere pro
debitis paternis, sed debet separari à bonis patris.

LEX

III.

Consanguinitatis. ¶ Soror præfertur
fratri, siue sit cōiū-
cta, siue ex latere matris tūc, & sic succedit de iure
uili tūc agnata, siue ex latere m̄ris tūc, & sic succedit de iure
torio per. h. p. vñ de cognati, quia est in secundo gradu
lij fratris sunt in tertio. hoc dicit. Sed contra, quia filij fratris
agnati: & soror coniuncta ex fratre matris tantum est cognata.
& agnati hoc iure præferbatur cognatis. sed hoc verum de iure
re ciuili: sed de iure prætorio tantum. ut hic patet. hodie vero
licet filij fratris sunt in tertio gradu, concurrunt cū sorore vel
alio fratre, qui sunt in secundo. ut in aut. cessante. in p̄ncip. Vel
dic melius quod istud contrarium soluitur per istud verum in
persona omnium. Quia loquitur quando etiam frater erat co-
gnatus, & non agnatus. quia ex latere matris tantum cōiūctus
sicut ipsa soror. & sic eius filij similiter sunt cognati. Sed si ex
sent agnati, præferrentur sorori, quæ erat cognata iure ciuili
die non. quia ista differentia agnationis & cognationis subla-
est: & attenditur quis est propinquior. Vnde cognatus pro-
pinquior præfertur agnato remotiori. ut in authen. post fratres
la. j. in fin.

- 1. Casus in quo filij succedunt in locum parentis. et licet sint in remotiori gradu
aliis cum quo nolunt concurrere, tamen concurrunt cum eo: si aut concurrerent
pater si uiueret hodie. et quando hoc procedat.
- 2. Quando filij fratrum succedunt per se, non cum patris, aut matris, seu matris
succedant in stirpem, aut in capita.

AVTHENTICA.

Essante. ¶ Si non extant descendentes vel
ascendentes, vocantur hodie
tres & sorores ad successiōem fratris vel sororis
vnā cum filiis fratris vel sororis defuncti vel p̄-
defunctę succedentibus in stirpem, & non in ca-
put. & qui sunt vtrinque cōiūcti præferuntur cōiūctis ex
altero latere tantum. sublata differentia sexus & emancipationis
seu patrię potestatis: & etiam cognationis & agnationis. Iste
enim hodie non attenduntur. Sed potioribus gradibus. hoc dicitur.
¶ Not. hic casum in quo filij succedunt in locum parentis &
licet sint in remotiori gradu, quā alius cum quo volunt con-
currere.

Pauli de Castro Secunda super Codice.

lij vtrinq; coniuncti praeferuntur alteri fratri coniuncto ex vno latere tantum. fortius praeferunt filij eius. Nec obstat dictum Iac. quia ipse loquitur in alijs quā in fratribus, aut filij fratru. puta in paternis, quā in filijs fratru bene considerat dicta duplex cōiunctio.

LEX

III.

Sicut nullum. † Agnatus potest succedere de iure ciuili ab intestato. nec habet necesse petere bono. pos. de iure praetorio. & intestatus dicitur quis siue nullum fecerit testamentum, siue fecerit inualidum. h. d. In tex. ibi. [aut intra xliij.] non potest esse test. magis expressus quod pupillus dicitur decedere intestatus: sicut ille qui non fecit testamentum. quod non propter id quod dixi. s. ti. j. l. omnem. In tex. ibi. [delata est.] s. per l. xij. tab. In tex. ibi. [etiam contra bono. pos.] dicit si tamen vult potest eam petere. videlicet unde legitimi. quia quos vocat. l. xij. tab. vocat etiam praetor. quoniam etiam illos quos illa non vocat. ut cognatos & emancipatos. In tex. ibi. [subnixus es.] & sicut potest adire perpetuo non obstante lapsu temporis praefixo ad petendum bono. pos. ut s. de suis & legi. l. j.

LEX

V.

Ad intestati. † Agnati excludunt cognatos. h. d. Pone exemplum in patruo qui est agnatus: & matertera quae est cognata. Nam licet sint in pari gradu. s. tertio, tamen patruus excludit materteram. ut j. eo. l. patruo, quae idem dicit quod ista: & in sorore quae ex latere patris est agnata: & auo vel auia maternis, qui sunt cognati: & ille est in secundo gradu transuersalium. isti vero in secundo ascendunt. & tamen soror eius praefertur. j. eo. l. in successione. tamen istae leges hodie corriguntur: quia in primo casu pariter vocantur patruus & matertera, in secundo, auus & auia matertera praefertur forori ex vno latere tantum. ut s. eod. auth. post fratres fratrum. & ad Tertulianum. auth. defuncto. sublata differentia agnationis & cognationis. Sed nonne auus maternus, vel auia materna vocabantur per Tertul. de iure ciuili. Respondeo non sed sola mater: ut habetur insti. ad Tertul. s. j. vel ij.

Repudiante filio suo herede, an nepos ex eo possit venire ex persona sua de iure ciuili ad hereditatem auit

LEX

VI.

Defunctis. † Repudiante suo herede vocat frater defuncti ad successione de iure ciuili. h. d. † & Bar. fuit primus qui istam l. notauit ad sustinendum gl. quae est. l. qui se patris. s. unde libe. de qua loquitur contra istam: quia ibi repudiante filio suo herede nepos ex eo non potest ex sua persona venire de iure ciuili ad hereditatem auit. sed habet necesse petere bono. pos. quia non obstante repudiatione ille remansit haeres nomine de iure ciuili. l. j. s. qui sunt in pos. si quis omni. cau. test. & plures eodem iure non possunt esse haeredes insolitum. si ergo nepos qui est de primo capite scilicet de descendunt, non potest venire nisi de iure praetorio multo minus videtur quod frater qui est de secundo capite. l. agnatorum, deberet posse venire. Cuius contrarium hic dicitur. gloss. ibi dicit quod illa l. est correctata per s. placebat. insti. de legiti. agna. suc. ibi inter agnatos est locus successorio edicto de iure ciuili. Doct. autem qui reprehendunt glo. quia ille s. loquitur in agnatis. qui repudiando non remanet haeres nomine: Bar. sustinebat eam per hanc l. sed substantiatio non est bona: quia illa l. est antiqua sicut ista. dicit ergo ut ibi dixi. Nam hic iste frater non vocat ex l. xij. tab. sed ex dispositione illius. l. nouioris. sicut & alibi habetur in l. j. s. si quis adita. ff. ad Tertul. in l. autem qui se patris. non negatur quin nepos possit venire ex capite agnatorum de iure ciuili: imò potest, ut hic. Sol. si vult venire ex capite liberorum, & per l. xij. tab. non potest: sed habet necesse venire per unde liberi. ut ibi habetur. & iste est verus intellectus. In tex. ibi. [defunctis.] hic puncta. & est casus datiuus: & determinat verbum succedere potest. quod est. j. Et est sensus quod frater iure consanguinitatis potest succedere fratri defuncto eo casu quo extitit illi haeres suus & repudiavit.

LEX

VIII.

Ihis de quorum. † Hereditas decedentium apud hostes potest deferri agnatis & cognatis de iure ciuili. h. d. Videbatur contrarium: quia decedunt serui. & sic videtur quod non habeant successione, ut j. ti. j. l. seruus. Sed contra dicit propter fictionem. l. cornelia. quae fin

git ipsum mortuum prima hora captiuitatis: & sic tempore quo erat liber homo. l. lex cornelia. de vul. & pupil. substi.

1. Differentia inter matrem & auiam ex una parte, & alios sperantes successione pupilli ex altera, si non petant tutorem infra annum.
2. Si tales priuantur hereditate pupilli propter non petitam tutorem infra annum a morte patris, & admittuntur sequentes, an etiam isti sequentes excludantur si non petant tutorem infra annum?
3. Quid si extat mater & substitutus pupillaris, & ipse substitutus neglexit adire, tunc teneat prima causa successione, & an illis annus currat tam substituto quam matre?
4. Quid si in fideicommissaria substitutione.

LEX

X.

1. **C**iant. † Quicquid sperat successione pupilli, debet ei infra annum a morte patris aut matris petere, alius successione priuatur. hoc dicit illa lex vulgaris & notabilis. de iure enim forum, hoc onus non incumbit nisi matri per prius, & aui per posterius, & si uterque functis. ut ff. qui pet. tu. l. j. & ij. sed per hanc l. hoc onus iniungitur cuiusque alteri consanguineo speranti eius successione. & substituto pupillari. & est l. noua. dicit tamen Bart. quod in hoc dicitur quia mater & auia magis astringuntur. debet enim petere primum possunt. & si potuerunt & neglexerunt, & pupillus moriatur, postea etiam infra annum, priuantur eius hereditate. s. ad Tertul. l. ij. s. confestim. † Sed alij sperantes successione habent integrum annum: nec prius dicuntur esse negligentes per hoc. Ideo si pupillus praemoriatur infra annum, tanquam praemortuus mortalitate & non negligenter non priuantur hereditate: si fuissent ab alio praemortuus. l. ij. ad Tertul. sed Bald. dicebat quod si alij habent annum, ut hic. ita & mater ante lapsum anni non est negligens. per tex. insti. ad Tertul. s. si se pe. Et idem dicit hic Ang. per istam l. quae generaliter de omnibus loquitur. & sic includitur mater. Nec obstat l. confestim. quia loquitur quando tutor datus remouetur ut suspectus: quo casu mater condempnabit alij facere dari nec debet expectare annum. nos loquimur de hoc nullum habebat. Et ita dicit pluries se consuluisse, & videtur seruari. & alij contrarij. sed male. Est etiam alia differentia inter matrem & auiam ex una parte: & alios sperantes successione ex altera: quia licet mater veniat per prius, & auia per posterius, tamen annus currit ambabus: & nisi infra annum petant, amittuntur: qui vna & eadem causa, scilicet naturali eos adiungit. non tamen auia debet matrem praemortuus praecipui festinare: sed non moratoria cunctatione, ut alibi dicitur. ff. de adm. tuto. l. tutor qui repertorium. post princip. sed cum videtur mater negligere: tunc debet ipsa excitari & petere: sed non sic in alij successione sperantibus: quia annus non currit nisi ei qui tenet primam causam successione. & de illis ista l. loquitur secundum Bart. quo elapso ipse primus solus excluditur, & non alij. ut in l. j. s. ff. ad Tertul. & hic in gl. fi. & no. per gl. s. qui pet. tuto. loquitur. † Sed est dubium quid si sequentes stant per alium annum quod non petant, an etiam ipsi excludantur ista gl. & illa allegat quod non sed Bart. ibi videtur tenere contrarium: sed in quaestione disputata per eum quae incipit Pupillus. posita super l. ij. qui pet. tut. videtur sentire cum illis gloss. dicens quod ista necessitas non imponitur nisi si obtinentibus primum gradum successione. si ergo ille excluditur, & sequens non, cum sibi non incumbat necessitas, non parum per lapsum anni. Et istam partem tenet Angel. hic per plures rationes tanquam aequiorem. Tene menti. Si enim praecedentem Bart. quam ponit in d. l. nepotibus. esset vera, sequeretur quod si pupillus post mortem patris viueret per sex vel septem annos: & non fuisset petitus tutor. totus gradus suorum consanguineorum esset exclusus: & si alius non superesset, esset locus fisco. quod esset iniquum. Quid si autem si extat mater & substitutus pupillaris: & ipse substitutus neglexit ad quem pertinet prima causa successione? An excludatur mater: ut sic ille annus currat tam substituto quam matri, similiter sicut currit matri & auia simul? Dic ut subtiliter non per Bar. in q. disputata. In gloss. ibi. [sed contra hanc legem.] dicit in quantum dicit in text. [siue iure substitutionis.] & solue ut sequitur in gloss. quod hoc loquitur quod institutione pupillari, per quam succedunt pupillo: & per negligentiam petendi tutorem priuatur dicta substitutione: quia debet priuari successione pupilli. Contrarium loquitur in fideicommissaria: per quam non succedunt pupilli.

De legitimis hæredib. L. De emancipatis. 128

lo. f. ed primo testator. contra quē non fuit cōmissa negligentia. unde non debet priuari illa substitutione.

1. Dispositio facta in uno de correlatiuis. q. uileatur facta in alio.
2. An possit quis legitimari quō ad quēdam. & quō ad quēdam non.

LEX XI.

I ab eo qui. Si ius agnationis referuatur emācipato. videtur referuatum eman-
cipanti & ceteris agnatis. hoc dicit. Et sic not. quōd
dispositio facta in uno de correlatiuis. videtur facta
in alio: vt in l. si. s. de indi. vidui. tol. secundū Bartol. & dicit quōd
olim per emancipationem dissoluebatur agnatio inter patrem &
filium: & inter alios agnatos. desinebat enim emancipatus esse agna-
tus omnibus. & etiam alij sibi. Sed si in rescripto principis cuius
virtute fuit emancipatus. quōd rescriptū fuit necessarium si emā-
cipabatur infans. vel absens: vt in l. subemus. j. de emanc. libe. re-
seruabatur emancipato ius agnationis. & sic posset omnibus suc-
cedere tanquā agnatus. eodē modo censetur referuati alij: vt &
ipsi possint succedere sibi tanquā agnato. Et hoc dicit ista l. quia ius
agnationis debet esse reciproci: nec est iustum quōd tu possis suc-
cedere mihi: & ego non tibi. j. eod. l. lege. xij. tabu. postea per Ana-
stasium Imperatorem fuit referuati quāquam non habemus. sed
de ipso fit mentio in l. meminimus. §. cum autē. j. eod. & s. de legi.
tuto. l. iij. & referuatur ius agnationis inter patrem & filium eman-
cipatum: & etiam fratres non autē vteriores. Intellige tamen q
non sint agnati. licet habeant iura agnatorū: vt no. j. tit. j. l. j. hodie
verō sublata est ista differentia agnationis tam quōd ad successio-
nem. quā quōd ad tutelam: vt in auth. de hære. ab intesta. non tñ
quōd ad feuda. vt in vli. feudorum. Colligit etiam Ange. ex ista
l. argu. quōd potest quis legitimari quō ad quēdā & quō ad quē-
dam nō. Sed contra: quia videbatur quasi monstrum. quōd quis
reputetur legitimus. & nō legitimus. Duæ enim qualitates con-
trarie nō possunt esse in eodem subiecto: sicut quis esse nō potest
liber quō ad quēdam: quō ad quēdam seruus. vt l. pariter. de li-
be. caul. in fi. & j. de lat. libe. tol. l. j. post princip. ver. quis enim pa-
tiatur. Et videtur casus in cap. per venerabilem. qui fil. sint legi-
& gloss. in cap. cum inhibitiō. de clande. despon. Breuiter dic q
legitimatio est quædam integratio status: & nō potest fieri nisi
quō ad omnia: quia quis nō potest esse in duplici statu cōtrario.
Si enim aliquid referuatur. quia quōd legitimatus nō possit suc-
cedere patri vnā cū alijs legitimis & naturalibus: prout frequen-
ter cōtingit. illa nō erit propriē legitimatio: sed erit quædā dipe-
ratio. quæ bene potest fieri quō ad quēdam: & quō ad quēdam
nō. remanebit ergo illegitimus: tamen ista legitimitas erit velata
quō ad quēdam. & quō ad quēdam nō. facit l. ij. s. de iure annu-
lorū aureorū. Inducit etiā Angel. vt aliqua ecclesia possit eximi
à iurisdictione episcopi exceptis aliquibus: & tunc in illis & in
contingētibz episcopus poterit exercere suam iurisdictionem
ac si non esset exempta. facit s. de bo. libe. l. si. circa fi.

3. Mulier secundum communem cursum postquam excessit quinquagesimum annum non potest concipere. & q. aliquando ista regula fallat.

LEX XII.

I maior. Natus ex quinquagenaria est legitimus
& succedit. h. d. No. quōd secundū cō-
munē cursum mulier postquā excessit quinquagesimū
annum nō potest cōcipere. aliquando ista regula fallit.
& hoc est quoddam miraculum. attamē secundū naturam pro-
cedit: ideo reputat partus legitimus. videt ergo q natiuitas loā-
nis Baptiste fuerit miraculoia. licet mater eius excessisset quin-
quagesimū annū: qā scdm naturā potuit cōcipere: & tñ cōtrariū
teneat q pter naturā ex diuina potētia euenit. sed doc. dicit q ali-
defectus erat i matre quā tps: qā naturaliter erat sterilis. unde se-
cundū naturam nō cōcepit. sed secundū diuinā inspirationem.

3. Pater uel mater dicitur esse in primo matrimonio. & in eadem dignitate. & foro. si est vidua quousque stat in viduitate.
3. Pater qui transiit ad secundas nuptias: an teneatur referuare liberis bona que habuit ex successione unius ex liberis?
4. Pater nō debet indignari si ipse succedat in solo usufructu. & filij eius in proprietate.

LEX XIII.

D e emancipatis. Emancipatis cōtracta fi-
ducia succedūt fratres in p-
rietate. pater in usufructu: & fratres veterini in bonis

acquisitis à matre præferuntur fratribz consanguineis. hoc dicit.
Primum dicitur corrigitur: quia pater hodie succedit in plena
proprietate. & præfertur fratribz coniunctis ex vno latere tan-
tum: vt in aut. defunctio. s. ad tertiu. Secundū verō dicitur nō corri-
gitur: vt no. glo. in auth. post fratres. s. eo. & in auth. itaque. j. tit. j.
In tex. ibi. [atribus impertito.] quod erat necessarium in duobus
casibus: vt dixi in l. si ab eo. j. In tex. ibi: [siue priorem thori
seruauerit.] dicit. quia non contraxit secundas nuptias. Et sic no.
q talis pater vel mater dicitur esse in primo matrimonio quous-
que contrahat secundas nuptias: licet stet in viduitate. sic. j. de bo-
nis mater. l. fin. & hoc est vtile ad plura. nam vidua quæ fuit sor-
tita forum mariti. l. cum quædam puella. ff. de iuri. dict. om. iudi.
& etiam dignitatem. quousque est vidua remanet eiudem fori
& eiudem dignitatis. facit l. fina. §. vidua. ff. ad municip. j. Item
videtur hic casus. dum dicit: [siue ad secundas migrauerit nu-
prias.] quod l. mater. s. ad tertullia. & l. iij. §. illud. de secund. nup.
quæ loquuntur in matre quæ transiit ad secundas nuptias. nō
habeat locum in patre: vt teneatur referuare liberis ex illo matris
monio bona quæ habuit ex successione vnus ex liberis. Cuius
contrarium tenet glo. in illo §. illud. & etiam fuit disputatum: vt
dixi in illa l. mater. Et ad istum textum. Respōdeo quōd loquū-
tur in patre qui non successit nisi in usufructu. secus si successit
in proprietate. nā usufructus finitur morte. & redit ad proprie-
tatem quā habebant liberi. j. Vltimō nota in versicu. [cum
enim:] quōd pater non debet indignari si ipse succedat in solo
usufructu: & filij eius in proprietate. cum votum suum sit acqui-
rere filijs: & quōd post eius mortem bona sua ad eos perueriant.
Inihil. §. subtilior. ff. de bonis libertorum. videtur autem huic l.
contradicere. l. fina. s. ad tertullia. §. si autem defuncta. vbi pater
habet partem usufructus: & filij aliam partem. & hic pater ha-
bet vsumfructū integrum: & filij solam proprietatem. dicit quōd
ista est nouior illa: quia iustitiam. Item illa loquitur quādo ex-
tabat mater cum patre & fratribz. ista verō quando pater & fra-
ter extant: aut ergo extabant pater & mater tantum. & præfertur
pater: vt s. ad tertullia. l. ij. aut cum eis extant fratres. & loquitur
dicta l. fina. in §. si autem defuncta. Aut extabat pater & fratres
tantum: & loquitur ista l. aut solus pater. & loquitur instit. de le-
git. agna. l. uel. §. fi.

3. Ad generationem necessarius est uterque sexus. ut sicut masculus generat. ita & foemina.
1. Nati ex foemina: an dicantur de generatione ipsius. an uerō generatio denuncietur à masculo?
3. Successiones debent esse reciproce.
4. Prælati translatus ab uno gradu in alterum. potitur iure illius gradus ad quem sunt translatus per omnia. sicut illi qui originaliter erant de eo. Munera que prius erant extra ordinaria si fiant ordinaria per legem vel statutū. quōd debeant per omnia iudicari ac si à principio fuissent ordinaria.
3. Statuti si loquuntur de agnatione in materia successione. non debemus ipsum excedere ad filium sororis germanæ uel interinæ. licet per istam l. isti æquiparentur agnati.
6. Licet dicamus quōd statutum debet intelligi secundū ius commune. debet intelligi de iure communi ordinarie disponente. non autem extraordinarie.

LEX XIII.

Ege xii. tabularum. Foemina iure ag-
nationis succedūt
sicut masculi. sublato iure quod contrarium induce-
bat. Item filij sororis consanguineæ vel vterinæ ius
legitimæ agnationis tam in successione quā in tutela nan-
ticuntur auctoritate huius legis. hoc dicit tota l. Bartol. Et primō
commendat l. xij. tabu. quæ foeminas cum masculis pariter ad-
mittebat: quia vterque ius necessarius est ad conseruationem
humani generis. vique ibi: [sed posteritas.] Secundū improbat
mediam iuris prudentiam. quæ nimia subtilitate inducebat con-
trarium. q agnatæ foeminae non succederent agnato: sed agnatæ
masculi sic. & tamen agnatus bene succedebat agnatæ foeminae.
& hoc erat iniustum. vique ad ver. vt non solum fratris filius. ab: his
etenim personis. quæ non sunt agnatæ: sed cognatæ. & sic ante
hanc legem non poterant succedere de iure ciuili. sed de iure tñ
prætorio per bo. pos. unde cognati. quæ tribuit ius agnationis. vt
possit succedere de iure ciuili sicut agnati: videlicet filij ioteris
consanguineæ vel vterinæ. non vterioribus. hodie verō oēs co-
gnati possunt succedere de iure ciuili sicut agnati: vt in auth. de
hæredi. ab intesta. veni. & s. eo. authent. post fratres. Non tamen

intelligas per hoc q cognati sint agnati: quia cōtradicit diffinitio agnationis. cum cognati sint cōiuncti per virilem sexum. ut in l. i. de legi. agna. succel. tamē nō obstat q sint cognati, fortitū iura successiōis quæ habēt agnati, & sic illa possunt simul stare quod aliquis non sit legitimus: & tamen sortiat iura legitimī, quando non est legitimus integraliter quō ad omnia: ut dixi. s. eod. l. si ab eo. ¶ Ex prima parte no. q ad generationē necessariū est vter que sexus. Ergo sicut masculus generat, sic & foemina. & sic nati ex foemina dicunt de generatione eius: licet quidam dicant contrarium, q generatio denominatur à masculo: quia extremū agens. non autem foemina, quæ est extremum patiens. fateor tñ q germē dicitur à masculo, non à foemina: vnde frater vel soror cōiuncti ex latere patris dicuntur germani & cōsanguinei: sed ex latere matris dicuntur vterini. Et in isto vocabulo bene pcedit quod isti dicunt. ut fiat denominatio ab extraneo agente, non à patiente. Et hoc patet in sequenti particula. Ex qua secūdo no. q de illa media iuris prudentia foemine vocabatur ad successiōnem patris & fratris germani, vel sororis germanæ, sed à successiōne aliorum agnatorum penitus excludebatur: & sic amita nō succedebat filio fratris, sed ille bene succedebat sibi. Item amita non succedebat filio fratris: sed patruus bene succedebat. Item filius fratris succedebat patruo & amittat: sed eius soror germana non succedebat. Et omnia ista erant vitia, quæ tolluntur per hanc l. ut patet ibi. [quare enim &c.] vsque ad versi. [huiusmodi.] De inde f. no. in ver. [cum enim.] quod successiōnes debent esse reci proce. Si enim statutum disponderet quod aliquis succederet alteri præter ius cōmune: puta quod vitricus succederet priuigno quod non est de iure cōmuni: ut j. tit. j. l. vitrico. videtur etiā tacite velle quod econtra priuignus succederet vitrico: nō extrā tibus alijs magis cōiunctis vel eodem modo quo vitricus sibi: quia statutum de vno de cōrelatiuis cēsetur statutum in altero. ut s. e. l. si ab eo. Et hoc quando statuit affirmatiue. si autem negatiue: secus. ut si statuat q soror non succedat fratri, nō propterea videtur statuere quod frater non succedat sorori: ut ex ista l. colligitur. quia foemina non succedit agnato. & tamen agnatus succedebat foemina: esset tamen statutum iniquum & veniret corrigendum. arg. huius. l. secundum Bald. ¶ Ex tertia parte not. secundum Iaco. bu. s. de sacrosanct. eccle. l. placet. quod prælati translati ab vno gradu in alterum potitur iure illius gradus ad quē fuit translatus per omnia: sicut illi qui originaliter erant de eo: & ideo determinat ipse per hunc tex. q munera quæ prius erant extraordinaria si fiant ordinaria per legem vel statutum, debeant p omnia iudicari ac si à principio fuissent ordinaria. Item debes icire quod ista vltima pars suppletur per l. seq. in ver. sed nec fratres. quia si filij sororis germanæ vel vterinæ sortiuntur iura agnationis. multo fortius ipsa soror vterina, & etiam frater vterinus deident sortiri: quia sunt in potiori gradu. scilicet secundò. & tamen hic in ista l. non cauebat. Et si non fuisset facta suppletio. per l. sequen. licet in eis vigeret maior ratio. quia tamen ista l. est correctiua iuris cōmunis, nō fuisset extēsa ad fratrem vel sororē vterinum: ut possit succedere de iure ciuili. facit quod no. in authentic. quas actiones. s. de sacrosan. eccle. quia propter idētitatem vel maioritatem rationis non debemus inducere legum correctionē nec debemus extendere de vno casu vel persona ad alium. ¶ Vltimò dicit hic Bal. q si statutum loquitur de agnatione in materia successiōis non debemus ipsum extendere ad filium sororis germanæ vel vterinæ: licet per istam l. isti æquiparentur agnatis: quia non propterea dicuntur agnati. ¶ Et licet dicamus quod statutum debeat intelligi secundum ius commune: ut not. s. de iur. de iube. l. si. §. in computatione. in fi. mag. glo. debet intelligi de iure cōmuni ordinariē disponente: non autem extraordinariē. nā ista l. extra ordinem statuit q ista personæ quæ non sunt agnate, sed cognate habeant iura agnationis. vnde non debet intelligi statutum secundum istam legem. Tene menti.

LEX

XV.

Meminimus. Ista est Iustiniani sicut præcedēs: sed facta dudum post l. præce. & illa principaliter ad prouidendum sexui foemini no. ne excludatur à successiōe. Ista verò principaliter ad prouidendum filijs emancipatis: tam masculis, quam foemi-

nis. qui per emancipationem desinebant esse agnati: & sic nō succedebant de iure ciuili. nec ascendētibz nec transuersalibus agnatis in aliquo secundum l. xij. tab. Postea per prætorē succedebant ascendētibz: sed transuersalibus non. ¶ per l. autē Anastasiam. quam non habemus, prouisum fuit q fratres emancipatione. sed filij emancipatorum nullo modo succedebant. Lxx autem ista vult q succedant sine aliqua diminutione: & similiter eorum filij de iure ciuili: nec habent interesse petere bon. poss. sed succedant ad similitudinem suorum. non tamen q sint sui heredes: quia suitas prouenit ratione patriæ potestatis. & sic habent necesse adire. aliter hereditatem non transmittunt ad heredes: sicut nec extranei. & ita intelligunt Doc. hanc legem. Primò ergo refert substantiam. l. præcedentis. & ipsam confirmat. vsque ad [sed subtiliore.] Secundò vocat filios emancipatos ad successiōnem tam patris quā fratris quā aliorum agnatorum de iure ciuili: ut adire possint. & non habeant necesse petere bon. poss. vsq. ibi. Sed nec fratrem. Tertiò supplet. l. præcedentem in vltima parte: ut sicut filij sororis germanæ vel vterinæ vocantur de iure ciuili, licet sint cognati. ita sortius ipsa soror, vel frater vterini vsq. ibi. [cum autem.] Quartò, quia prædicti sunt de secundo gradu transit ad tertium: & disponit q filij filiorum emancipatorum qui ante hanc l. nō cognoscebantur per l. Anastasiam, admittantur ad successiōnem sicut patres eorū. vsque ibi. [successiones videbunt.] Quintò statuit locū habere successorum edictum de iure ciuili de secundo gradu in tertium. quod tamen non erat secundum l. xij. tabu. quia nec de gradu in gradu, nec de capite in caput habebat locum: licet de iure prætorio secus. ut in tit. de succed. hodie verò per §. placebat. instit. de legi. agna. suc. locum habet de iure ciuili. eodē modo quo de iure prætorio de capite in caput: & de gradu in gradu. & hæc vsq. ibi. [ceteris omnibus.] Ibi vltimò qua reseruatur iura vetera in alijs. vsq. ibi. [quas autem.] Ibi septimò qua quos vocat ad successiōnem vocat ad tutelam: ut ibi l. i. in ore ubi commoda. Et vltimò restringit hanc l. ad casus non decisos per transactionem vel sententiam.

Communia de successiōibus.

Rebuz.

LEX

I.

Sire debuiisti. ¶ Ad successiōnem transi-
patus & in potestate retentus pariter admittuntur
de iure prætorio. h. d. Oppo. inquantū loquitur de
filia in potestate. & vult q non veniat ad successiō-
nem fratris emancipati. nisi de iure prætorio per bono. poss. pe-
l. de emancipatis. s. titu. j. Solu. illa est l. vetus. & per emancipati-
nem desinebat filius esse agnatus tam fratri emancipato, quā
sorori existēti in potestate: vnde neuter poterat vocari nisi de iure
prætorio: sed per istam l. de emancipatis. hoc inducitur. ut non
obstante capitis diminutione frater, vel soror non emancipatus
succedat fratri: si existat frater, succedat in proprietate: & pater
in usufructu. vnde in hoc ista corrigitur per istam: & per l. Anastasiam.
& patrem. & etiam fratrem vel sororem. de qua in l. iij. supra de legi.
gi. tuto. nō tñ intelligas quod emancipatus sit agnatus: sed est li-
mitis ei in succedendo. Ius enim agnationis tollitur hodie licet
olim: sed non ius succedendi, quod patet. quia succedat ad similitu-
dinem suorum agnatorum. ut in l. præcedenti. & nullum simile
est idem. l. quod Nerua. ff. de positi. Et per hoc est expedita gl.
quæ est hic. Secundò oppo. inquantū loquitur de fratre emanci-
pato: & dicit eū vocari ad successiōnem fratris emancipati ad legi.
meminimus. s. titu. j. §. cum igitur. ibi. non autem iure etiam ad
fratrum suorum &c. ubi dicit quod ante istam l. emancipatus
prætorē non vocabatur ad successiōnem fratris. sed per istam
l. vocatur. Solu. ibi in fratre defuncto qui non erat emancipatus.
hic sic: & sic ista iura erant valde inuoluta. bene ergo fecit Iustinianus
in aut. de hære. ab intesta. tollere istas ambages & quæstiones
quæ resultabant ex iuribus veteribus, ut non sit differentia
agnationis & cognationis, emancipationis, & patriæ potestatis.
ut omnes vocentur de iure ad successiōnem secundum ordinem
ibi traditum.

LEX